

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Angelum indigere loci propinquitate ad operandum probabilior opinio fert.
c. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

452

concedere, quia sola pro voluntate sua, operari possit. Deinde, quia agens naturale perfectius agit in partem anteriorem, ante quam nullum est impedimentum, etiam si remotior sit, quam in propinquiori, ante quam habet aliquod impedimentum: ergo est aliqua virtus, quae agit in distans, sine medio, licet non ita perfecte, veluti ignis calefacit melius partem anteriorem, quam ante se sine obstaculo habet, quam partem illam, ante quam aliquod est impedimentum.

Ratione
probat.

Sed ratione peculiari de Angelis id probatur: nam si in corporibus agentibus requiritur propinquitas loci, id prouenit ex materia, & quantitate, qua videntur determinata, ut non nisi contactu operentur: sed spiritualia, cum careant materia, & solo nutu voluntatis operentur, non videntur requirere praesentiam, aut propinquitatem; vel satis erit esse in aliqua parte corporis, quod mouent, etiam si non sint omni parte, in quam operantur; sic autem aliquando agent, ubi non erant.

CAPVT II.

Angelum indigere loci propinquitate, & continuatione ad operandum probabilior opinio fuit.

5.

MIXT autem opposita sententia videtur amplectenda, quam ceteri omnes Scholastici praecedenti disputatione allegati, ut notam supponere videntur, & Scotus, ut cap. superiori retulimus, videlicet Angelum semper operari in remotum effectum continuo derivato, & diffuso per medium. Quam sententiam triplici ratione monstrare conabor. Prima ratio. Si Angelus posset in distans operari sine medio, nullus terminus assignari posset, intra quem necessario deberet in distans operari: nam si semel actio Angeli non debet vltique ad terminum continuari, certe distantia illa, quae vacua est effectui Angeli; nihil conducit, neque nocet virtuti illius ad operandum: est enim omnino per accidens, esse maiorem, aut minorem, cum virtus agentis in ea non infumatur: in ceteris enim agentis eo distantia limitat operationem, quod continuo per illam effectus virtutis diffunditur, & quo maior distantia est, maior est effectus continuatus per illam actione operantis: Quare si Angelus, verbi gratia, mouere potest pondus centum librarum, & hoc potest mouere diffusum a se per mille passus, non virtute diffusa per medium, sed nutu solius voluntatis: certe idem omnino videtur effectus, si moueat pondus in duplo maiori distantia: cum distantia ipsa, nec augeat effectum, nec quidquam obstat, aut conferat ad actionem, sed omnino negative se habeat: at concedere, Angelum posse mouere in quacunque distantia absurdum est.

Secunda
ratio.

Secunda ratio. Si Angelus posset in distans operari, non semper esset, ubi operatur; quare nec in corpore assumpto necessario esset secundum substantiam, quod videtur contra communem sententiam, & aperte contra Damascenum lib. 1. de fide, capitul. 17. ubi de Angelo ait: Nec alibi est, verum intellectuale in modum illius circumscribitur, ubi operatur.

Tertia
ratio.

Tertia ratio, de agentibus corporeis probatur: experimento namque compertum est, nullum agens operari in materiam distantem, sine aliqua operatione huius, aut alterius rationis diffusa per medium; signum ergo est, operationem in distans,

pendere ab ea, quae sit per medium, quatenusque illa sit, nam si duas illas potentias, altera quae operatur in distans, altera quae operatur in propinquum medium, per accidens in eodem agente coniunguntur; accidentarium esset omnino, vnam prius, quam alteram operari, ac prouide aliquando vna sine alia operaretur: quod enim ab alio nullo modo penderet, & per accidens ei coniungeretur, sine illo aliquando inuenitur: atqui nullum agens operatur aliquid in distans, quin operetur in propinquum aliqua actione: signum ergo est, actionem in distans ab actione in propinquum pendere: quod si aliquod corpus in distans posset agere sine medio: etiam si vacuum intercederet, operari posset: siquidem medium nihil iuuat ad agendum in remotum. Verum quis discat, piscem immisurum torpedinem in brachium, ignem vero calorem in distantem materiam, Solem denique producturum mineralia in terra, si medium vacuum esset: est igitur aliqua, vel minima operatio per medium diffusa, quae iuuat actionem illam in distantem materiam derivatam, aut alioquin & piscis laedet brachium siue chorda, & hamo, & arundine, vel per arundinem etiam laedet piscatorem, etiam si illam manu non teneat: aut certe Sol illuminet aërem in cubiculo conclusum, si enim medio non indigeret ad operandum, nec corpus opacum oppositum operationem eius impediret, ea enim solam ratione impedire poterit, quia cum illuminatio debeat esse continua, & corpus opacum illam recipere nequeat, vltra procedere non potest: cum igitur haec fieri sit impossibile, quis neget, operationem agentis paulatim per medium diffundi: Quod si in corporeis id ita fieri videmus nulla nobis suppetit ratio, ut de Angelis oppositum asseramus. Dicamus ergo de illis eodem modo, atque de corporibus, videlicet, non posse operari in distans, sine medio: ita ut saltem Angelus in ea parte esse debeat secundum substantiam, a qua virtus eius, & effectus continuo diffunduntur in partes remotas: tamen necesse non sit, esse in omni parte corporis, in quam virtus eius pertingit: si enim corpora existentia in vna parte continuo per reliquas, in quibus non sunt, virtutem suam deriuant, multo melius id Angelis concedendum est.

CAPVT III.

Argumentis prioris sententiae satisfactum.

IAM vero fundamenta prioris opinionis conuellere, operosum non est. Ad primum respondeo, quodam agentia ideo meliorem, aut diuersum effectum producere in materia remota, quam in propinqua, non quia virtus eorum, & operatio peculiaris perueniat in remotum, sine medio, sed quia materia non est eodem modo capax, aut disposita: quare actio continuo derivata ab igne per aërem, in aëre non producit ignem, sed magnum calorem: in flupa vero, & densiori alia materia, quae aptior est combustioni, producit ignem: & quamuis ratio Physica speciatim nobis esset ignota: tamen in genere scire, materiam non esse eodem modo dispositam, aut capacem effectus. Idem omnino dicendum est de Sole, qui mineralia in visceribus terrae producit, non in aëre, eadem luce per aërem in terram diffusa. Eodem modo piscis stuporem immittit in brachium, non in hamum, chordam, & arundinem.